

INFO

De Belgische Luitacademie is een feitelijke vereniging die als doel heeft contacten te leggen tussen de luitliefhebbers in België.

Het lidgeld bedraagt per jaar 20,00€ (België) of 25,00€ (buitenland) of 10,00€ (student).

L'Académie belge du Luth est une association de fait dont le but est de favoriser les contacts entre les passionnés du luth en Belgique. La cotisation annuelle est de 20,00€ (Belgique) ou 25,00€ (étranger) ou 10,00€ (étudiant).

Compte bancaire /
Bankrekening :
310-1293656-53

Secrétariat-
Secretariaat
&
Rédaction -
Redactie :
Greet Schamp
P r i n s
Boudewijnlaan
133
2650 Edegem
tel & fax :
03 289 01 19
E-mail :
l u t . a c a b e l
@advalvas.be
Internet site :
h t t p : / /

users.belgacom.net/lute

Les articles publiés n'engagent que la responsabilité de leurs auteurs

Bureau de dépôt / Afgifte kantoor : Edegem 1

VU / ER : Jean Cordaro Vekenveld 14 B-2550 Kontich

**België—Belgique
2650 Edegem 1
8/4660**

Geluit-Luthinerie

*Driemaandelijks uitgave van de Belgische Luitacademie
Publication trimestrielle de l'Académie belge du Luth*

N°20   **12/ 2002**

Edito
Christine Ballman
Présidente

Ce numéro de décembre relate à plus d'un titre notre 6e Journée du Luth qui s'est tenue à l'Imep. Vous y trouverez le compte-rendu habituel, une mise en tablature d'une pièce de Binchois que nous avons pu entendre au podium libre, ainsi qu'une version raccourcie, mais en français pour ceux qui ont eu quelque mal à suivre, de la communication de Nadine Duymelinck éclairant les labyrinthes des personnalités anglaises auxquelles Dowland a dédié des œuvres. Mais nous songeons déjà à la journée suivante ! Entre-temps, bonne lecture et bonne fin d'année.

Sommaire / Inhoud

Edito / Editoriaal	p.1
6ième Journée du luth	p.2
De zesde Luitdag.....	p.3
Dowland: deel 1.....	p.4
Dowland: partie 1.....	p.7
Supplément musical / Muziekbijlage.....	p.9
Zoekertjes / Petites annonces	p.10
Concerten / Concerts.....	p.10
Limericks	p.11
Rumeurs / Geruchten@Internet.....	p.12
Photo's Journée du Luth / Foto's Luitdag	p.14
Compositiewedstrijd NLV.....	p.16
Concours de composition NLV.....	p.16
CD's & Editions.....	p.16

Editoriaal
Greet Schamp
Vice voorzitter

De afwezigen hadden beslist ongelijk, zondag 13 oktober j.l., François Bonnet was werkelijk de revelatie van onze zesde luitdag, een groot en tegelijk zeer eenvoudig menselijke musicus die zich spontaan aansloot bij ons ensemble. Mensen die hem toch nog graag willen horen kunnen zijn Cd bestellen, zie elders in dit blad . De Elizabethaanse familiebanden krijgt u in dit nummer alvast op papier, nl. wat Nadine Duymelinck ons over Dowlands leven en zijn beschermheren vertelde. Deze lezing, omringd door live muziek wordt ook nog gebracht met luit- en gitaarleerlingen van de muziekcademies in Mortsel op 28/2 en ook in Bornem, eind februari 2003.

Van musicologe G.Spiessens, lid van onze luitacademie, mag u in volgend nummer nieuws verwachten over haar laatste ontdekkingen betreffende Gregorio Howet en Adriaan Dens. Verder wens ik jullie nog een prettig eindejaar!

Dimanche 13 octobre 2002

LA SIXIÈME JOURNÉE DU LUTH

Jean-Claude Baertsoen

Les années passent... L'Académie belge du Luth en est donc à sa sixième journée ! Rappelez-vous : Saint-Gilles, première manifestation publique de la jeune académie, puis Lillo, Visé, Boitsfort, Gent, et maintenant Namur. C'est l'IMEP, école musicale supérieure, qui cette fois accueillait les luthistes en goguette, dans ses beaux locaux de la rue Juppín.

Les journées du luth ne commencent jamais à froid : café et gâteaux accueillent les visiteurs dès 9h. du matin.

L'Académie du luth n'a jamais renoncé à son ambition nationale. C'est une conférence en néerlandais qui ouvrait la matinée. Nadine Duymelinck avait réuni une documentation imposante sur Dowland et ses protecteurs. Ceux-ci furent nombreux et, circonstance propre à l'époque, changeaient de nom en fonction des décès ou des promotions dans leur entourage, ce qui ne simplifiait pas le travail de la conférencière. L'exposé était illustré par des reproductions de tableaux. Plusieurs fragments musicaux furent exécutés pendant la conférence, soit par Nadine Duymelinck elle-même, soit par Greet Schamp.

Lezing - Nadine Duymelinck - conférence

Suivait un concert d'œuvres de Dowland par le jeune luthiste français François Bonnet. Celui-ci a un talent très personnel : il joue du luth avec un goût et une recherche des sonorités qui étonnent et charment. Il met à cette musique ancienne des couleurs qu'on est plus habitué à trouver dans la musique impressionniste. Mais il le fait avec goût et retenue, de sorte qu'on l'écoute avec attention et plaisir. Des applaudissements vifs et prolongés ont salué la fin de sa prestation : il avait visiblement conquis son public.

L'après-midi s'ouvrait par une conférence de Christine Ballman sur "Le matachin et les danses macabres". Le matachin est une danse dont on retrouve des traces dès la Renaissance. Son histoire se mêle avec des danses de bouffons, des combats mimés et des danses macabres. Conférence ou spectacle ? On pouvait se le demander vu le nombre et l'intérêt des documents iconographiques présentés. On avait le sentiment que l'image menait le jeu — ou la danse... La conférencière suivait joyeusement cette exposition

funèbre, le matachin réapparaissant pour finir dans une danse de l'actuel Mexique.

Traditionnellement, les journées du luth sont couronnées par un "podium libre" au cours duquel tous les luthistes sortent leur instrument de musique préféré et jouent ensemble. Une œuvre de Dowland était au programme. Pas simple, pas facile

à mettre au point. On a remarqué avec joie que François Bonnet s'est joint au groupe.

Durant toute cette journée, une exposition d'instruments était visible dans la chapelle de l'IMEP. Les luthiers Didier Jarny (de Meung sur Loire), Wolfgang Früh (de Paris), Marcus Wesche (de Trier), Rik Olievier (de Steenhuffel-Londerzeel) ainsi que notre ami Renzo Salvador ont bénéficié de l'attention de tous les assistants.

La journée se terminait par une cérémonie tout à fait traditionnelle à l'Académie du Luth : le verre de l'amitié — car en vérité chacun des habitués a fait connaissance avec ses collègues et échange volontiers avec eux ses idées et ses appréciations. Ce verre fut l'occasion de prolonger un peu le contact avec les luthiers, et de faire résonner une fois de plus les beaux instruments exposés.

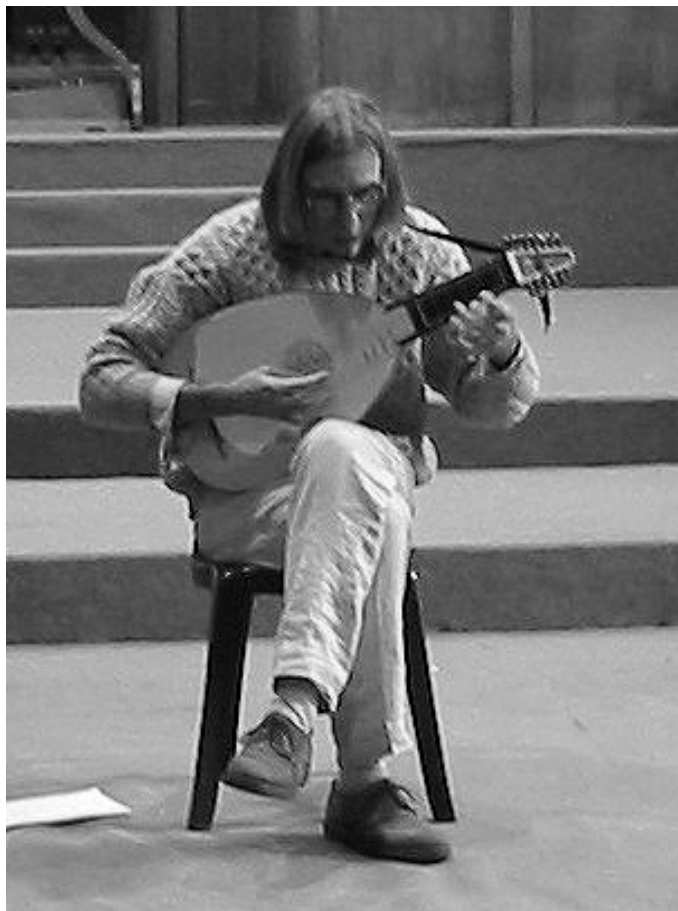
Zondag 13 oktober 2002
J.C Baertsoen
 Vertaling Nadine Duymelinck

DE ZESDE LUITDAG

De jaren gaan voorbij...De Belgische Luitacademie is aan haar zesde luitdag toe. Denk maar even na: de eerste openbare bijeenkomst van de jonge academie in Sint-Gillis, daarna in Lillo, Visé, Bosvoorde, Gent en nu in Namen. De muziekhogeschool Imep ontving de toegestroomde luitisten in de mooie lokalen gelegen Rue Juppin. De luitdagen beginnen nooit zomaar, koudweg: vanaf 9 uur konden de bezoekers rekenen op koffie en gebak.

De luitacademie houdt vast aan haar nationale streven. De ochtend begon met een lezing in het Nederlands. Nadine Duymelinck had een indrukwekkende hoeveelheid inlichtingen bijeengebracht over Dowland en zijn beschermheren. Zij waren talrijk, en zoals in die tijd heel normaal, veranderden zij regelmatig van naam bij overlijdens of sociale bevordering in hun omgeving, hetgeen de taak van de lezinghoudster niet vergemakkelijkte. De uiteenzetting werd opgesmukt met afbeeldingen van schilderijen. Een aantal muzikale fragmenten werd tijdens de lezing uitgevoerd, hetzij door Nadine Duymelinck, hetzij door Greet Schamp.

Er volgde dan een concert met werk van Dowland door de jonge franse luitist François Bonnet. Hij heeft een zeer persoonlijke aanpak: hij bespeelt de luit met een goede smaak en een betrachting van klankrijkdom die verwonderen en bekoren. Hij verklankt deze oude muziek in kleuren die we meer gewend zijn in het impressionisme te vinden. Maar hij doet dit met smaak en terughoudendheid, zodat men met aandacht en plezier kan luisteren. Een dendierend en langdurig applaus begroette het einde van zijn optreden: hij had zeer duidelijk het publiek voor zich ingenomen.

François Bonnet

De namiddag begon met een lezing door Christine Ballman over "De matachin en de dodendans". De matachin is een dans waarvan de sporen tot in de renaissance terug te vinden zijn. Zijn geschiedenis vermengt zich met de narrendans, het schaduwgevecht en de dodendans. Lezing of voorstelling? Men kon het zich afvragen gezien het aantal en het belang van de aangeboden iconografische documenten. Men voelde

dat het beeld...ten dans leidde. De spreekster vervolgde vrolijk haar naargeestige uiteenzetting, tot de matachin uiteindelijk terecht komt in het huidige Mexicaanse dodenfeest. De luitdag besluit traditioneel met een "vrij podium" waarbij de aanwezige luitisten hun geliefkoosd instrument te voorschijn halen om samen te spelen. Er werd een werk van Dowland ingestudeerd. Niet eenvoudig, niet zo maar snel even op punt te stellen. We zagen met plezier François Bonnet zich bij de groep voegen.

Gedurende de ganse dag was er een tentoonstelling van instrumenten te zien in de kapel van het Imep. De luitbouwers Didier Jarny (Meung-sur-

Loire), Wolfgang Früh (Paris), Marcus Wesche (Trier), Rik Olievier (Steenhuffel-Londerzeel) en onze vriend Renzo Salvador mochten zich verheugen in de belangstelling van alle deelnemers.

De luitdag werd beëindigd met een reeds traditionele plichtpleging: het glaasje dat de deelnemers toelaat met pas ontmoete collega's nog even van gedachten te wisselen. Het was ook de gedroomde gelegenheid om met de luitbouwers wat na te kaarten en de mooie instrumenten nog eens te laten

D el exelentissimo Musico Jano Dulandi

Nadine Duymelinck

i n

Van de “Uitmuntende Musicus Jano Dulandi” weten we wel een aantal zaken die hij graag over zichzelf, zijn opinies of zijn reizen kwijt wil (o.a. in zijn brieven), maar heel weinig concrete dingen: hoe zijn vrouw heette bijvoorbeeld en hoeveel kinderen hij had. Zelf helpt hij ons nog aan zijn geboortjaar door een ietwat eigenaardige uitspraak in “Variatie of Lute Lessons” (1610): “for myself was borne thirty years after Hans Gerle’s book was printed”, in 1563 dus, want Gerle’s “Tabulatur auff die Laudten” verscheen in 1533, in Dowland’s ogen dan toch duidelijk een mijlpaal. Geboorteplaats en familieleden blijven daarentegen tot nu toe onbekend. Wel weten we wie zijn vrienden en kennissen waren; daarvoor moeten we enkel de titels van zijn werken nalezen en de opdrachten in zijn boeken, hoewel die soms toch een vervalst beeld ophangen van zijn leefwereld. Nemen we als voorbeeld twee zeer bekende stukken: “Queen Elizabeth’s Galliard” en “King of Denmark’s Galliard”. Hoewel Christiaan IV jarenlang zijn broodheer is geweest, heeft Dowland enkel een veel ouder stuk gewoon van naam veranderd en zo opgedragen aan “The Most High and Mighty Christianus the Fourth, King of Denmark”. In het geval van Elizabeth Tudor maakte hij het nog bonter: hij heeft pas na haar dood een oude Gaillarde vereerd met het ronkende “The Most Sacred Queen

Elisabeth, her Galliard”. Dat was dan nota bene een stuk dat voor een andere vrouw geschreven was. IJdele Queen Bess zou dat bij leven en welzijn waarschijnlijk niet echt prettig gevonden hebben. Je kan je afvragen wie hij er dan zo laattijdig wel mee wou plezieren.

Met beide hofhoudingen -Engeland en Denemarken- had Dowland trouwens een haat-liefde verhouding. In Denemarken verdiende hij schitterend de kost, beter dan om het even welke hofmuzikant in Engeland. En toch zocht hij steeds naar middelen om er weg te komen. Hij was pas van november 1598 in “Helsingour” en in de herfst van 1600 vinden we hem reeds

Engeland om instrumenten te kopen en musici aan te trekken voor het Deens hof. Die schijnen in Denemarken ook niet te kunnen aarden, een paar lopen er gewoon weg met medeneming van de kassa: “As we have learnt that the English musicians who ran away have left an instrument and a viola da gamba at Hermandt Rosse in Elsinore we ask you to appropriate them if they are still there, so that we may have some compensation for the money they ran away with.” (uit een document van het Deense hof, 1602). In 1602 is Dowland alweer in

Queen Elizabeth I

Engeland en blijft daar waarschijnlijk het ganse jaar '03. Hij gebruikt allerlei drogredenen (o.a. storm op zee) om pas in het jaar '04 naar Denemarken terug te keren. Ergens in de korte tijd die hij effectief in Denemarken verbleef, schijnt hij Christiaan te hebben vergezeld op een lange zeereis naar de uiterst noordelijke bezittingen van Denemarken. Hoewel de Deense prinsen de gewoonte hadden in hun jeugd de uiterste grenzen van hun rijk te gaan verkennen, dreef Christiaan zijn reislust wel erg ver door: zij voeren helemaal langs Scandinavië en rondten de Noordkaap, kregen te maken met piraten, Russische heksen en extreme temperaturen tot een aanvaring met een rif hen dwong om terug te keren. Begrijpelijk dat Dowland na deze ervaringen niet erg gesteld was op bootreizen!

Dowland probeerde ook telkens weer om aan het Engelse hof een aanstelling te krijgen, maar Elizabeth hield zich van den dove.

Vriend John schijnt geen gemakkelijk heerschap te zijn geweest, hij was vaak chagrijnig en had veel schulden; in Denemarken vroeg hij regelmatig voorschotten op zijn gage. Elizabeth aan de andere kant zat ook altijd in geldnood. Dowland was duur, en Elisabeth was op het randje af gierig te noemen. Ze had wel haar leven lang een aantal favorieten, maar meestal gaven die meer geld uit aan haar, dan zij aan hen. Voor hun koningin was immers alleen het allerbeste goed genoeg. De eerste en wellicht meest geliefde favoriet was Robert Dudley, Earl of Leicester. Dowland heeft aan Leicester nooit één opdracht verspild. Was hij misschien te koppig om Elizabeth dat pleziertje te gunnen? Daartegenover

vinden we een opdracht aan Richard Tarleton, een relatief onbelangrijk personage (een nar!) maar wel gelinkt aan zowel Dudley als aan Elizabeth. Dudley hield van luxe: hij was gek op mooie kleren, juwelen -hij droeg een parel in zijn oorlel-tapijten en huizen maar ook op grote denkers en artiesten waarmee hij zich graag omringde.

Richard Tarleton is geboren ergens in Shropshire en was, jawel, een varkenshoeder op zijn vaders boerderij. Het verhaal wil dat één van Dudley's dienaren langskwam, een babbelaar deed met Tarleton en zo ingenomen was met zijn "...happy, unhappy answers that he brought him to Court, where he became the most famous jester to Queen Elizabeth". Dat zegt John Stow in zijn "Annalen van de regering van Koningin Elizabeth" (1615). Toen Tarleton werd ontdekt en meegenomen had Sir Robert reeds sinds 1559 een eigen toneelgezelschap. Zij zouden later "The Earl of Leicester's Men" genoemd worden. Edelen hadden wel vaker "entertainers" in dienst op min of meer vast basis. Wanneer hun baas hen niet nodig had, gaven ze elders privé – of zelfs openbare voorstellingen. In 1585-'86 reisde de troep naar de Nederlanden waar baasje Dudley Gouverneur-Generaal werd. Waar ze ook gingen werden ze bewonderd en deze bewondering werd vaak omgezet in een meer tastbare beloning. Het kon dan ook niet uitblijven: in 1583 wil de koningin haar eigen gezelschap en o we! Robert moet dan een aantal van zijn beste acteurs afstaan en zo komt vriend Tarleton terecht bij "The Queen's Players". Deze bevoorrechte positie (ze werden als kamerheren behandeld en ontvingen als dusdanig loon en livree) behoeft Tarleton er niet voor vijf jaar later in grote armoede te sterven. Dowland schreef hierop "Tarletons Rissurrection".

Nog even een aardigheidje voor liefhebbers van de kabbala: Dudley werd geboren in 1533, stierf in 1588 en werd dus juist 55 jaar oud.

En met de zevenmijslaarzen van de, op zijn zachtst uitgedrukt, eigenaardige familieverhoudingen in het 16^e eeuwse Engeland maken we zonder enige moeite de sprong van de eerste naar de laatste favoriet van Elizabeth I, het meest bekend onder de naam Essex. Daarvoor moet ik jullie

jammer genoeg even een stamboom in de maag splitsen, een noodzakelijk kwaad om niet te verdwalen in een doolhof van Elisabethaanse adellijke families. (zie stamboom op p. 7 -nota v.d.red.)

Elizabeth was dus een verre oudtante van Essex.

De meningen over Robert Devereux, Earl of Essex, stiefzoon van Leicester zijn nogal verdeeld, zeker is dat hij enorm eerezuchtig was en koleriek. Zijn rebellie en latere onthoofding zijn genoegzaam bekend. Door zijn militaire successen o.a. tegen het Spaanse leger van Filips III was hij ongelooflijk populair. Een aantal boeken over de meest uiteenlopende onderwerpen werd aan hem opgedragen. Als we ons tot de muziek beperken is er bijvoorbeeld "The first sett of Italian

Madrigalls Englished" (1590) geschreven door Thomas Watson en "Songs and Psalms" (1594) door John Mundy. Er werden ballades over hem geschreven; bij zijn vertrek naar Ierland om te strijden tegen de rebel Tyrone zong men in Londen "London's loathe to depart" (1599). Dit zou kunnen verband houden met Dowland's "Loath to depart". De "Lamentation" bij zijn onthoofding zijn niet te tellen. En toch weer: geen opdracht van Dowland tot in het jaar 1604; drie jaar na zijn terechtstelling droeg Dowland een Galliard aan hem op. Men zegt dat Elizabeth bittere tranen vergoot telkens zij zijn naam hoorde. Al deze huilbuien konden echter niet verdoezelen dat hun relatie erg "stormachtig" was. Het gedicht "Can she excuse" sluit hier wel zeer goed bij aan.

Robert Devereux, 2nd Earl of Essex

Door vergelijking met andere geschriften van zijn hand zijn sommige auteurs tot de slotsom gekomen dat deze tekst door Essex zou kunnen geschreven zijn. Zijn eigen secretaris Sir Henry Wotton, met wie hij erg vertrouwelijk omging, schreef: "...My Lord Essex chose to evaporate his thoughts in a Sonnet (being his common way) to be sung to the Queene". Zo kunnen we goed aannemen dat Dowland de Galliarde op het lied "Can she excuse" later "The Earl of Essex, his Galliard" heeft genoemd.

Toen Lady Rich nog Penelope Devereux heette –jazeker, de zus van...- besliste ze op eigen houtje dat Charles Blount, Lord Mountjoy, de man van haar leven was. Vader Walter,

1st Earl of Essex, wilde haar op zijn sterfbed nog koppelen aan Sir Philip Sidney. Het feest ging echter niet door en Penelope moest van haar voogden in 1581 trouwen met Lord Rich. Gelukkig werd ze niet in haar huwelijk en Sidney besefte te laat dat Penelope de vrouw van zijn leven was. Hij vereeuwigde zijn passie voor haar in zijn dichtwerk "Astrophel and Stella" (De Vriend van de Hemellichamen en de Ster). Sir Philip was trouwens in goed gezelschap: er bestaat een theorie dat zij ook Shakespeare's Dark Lady zou zijn. Penelope van haar kant was niet de eerste de beste: ze deed haar eigen zin, verliet Lord Rich, ging samenwonen met Lord Mountjoy, haar

jeugd liefde, - ondertussen Earl of Devonshire - en is na haar scheiding ook met hem getrouwd. Penelope schijnt een mooie stem te hebben gehad, als we een verliefde Sir Philip op zijn woord mogen geloven. De Franse luitist Charles Tessier schreef voor haar een boek "Airs de Cour" in 1597 (of was dit alleen vleierij om de gunst van haar broer Essex te verwerven?) en Coprario plengde "Funeral Tears" bij de dood van Penelope's tweede echtgenoot.

Sir Philip Sidney stond te boek als de "perfecte hoveling" zoals beschreven in "The Courtier", vertaling door Sir Thomas Hoby van het toen ook al beroemde "Il

Cortegiano" van Castiglione. Sir Thomas was de halfbroer van de Giles Hoby van een Galliard van Dowland. De vrouw van Sir Thomas was my Lady Elizabeth Russel, die door Dowland een pavane opgedragen kreeg. Ze heette als meisje Elizabeth Cooke en kwam uit Essex. De vijf gezusters Cooke kregen een uitgelezen opleiding omdat hun vader Anthony de mening toegedaan was dat "Sexes as well as soules are equal in capacity". Zus Mildred werd de tweede vrouw van Sir William Cecil (later Lord Burghley, Elizabeth's rechterhand) en zus Ann trouwde met Sir Nicholas Bacon (raadslid en vader van Sir Francis Bacon). Elizabeth Cooke trouwde na de dood van haar echtgenoot Thomas Hoby (in 1566) met John, Lord Russel,

onder wiens naam Dowland haar vermeldt. Ook deze tweede echtgenoot stierf vroegtijdig.

Sir Philip zocht troost in een huwelijk met Frances Walsingham, dochter van Sir Francis Walsingham, superspion van Elizabeth I, die niets te maken heeft met het lied Walsingham. Dat gaat nl. over het bedevaartsoord Walsingham dat voor de sluiting der kloosters onder Henry VIII wereldberoemd was. Ik heb voor jullie een citaat, weliswaar uit 1765, maar toch, het werd geschreven door een bisschop en...waar rook is, is er vuur:"The pilgrimages undertaken on pretence of religion, were often productive of affairs of gallantry, and let the votaries to no other shrine than that of Venus". Het

Maria beeld van Walsingham werd in 1538 verbrand in Chelsea.

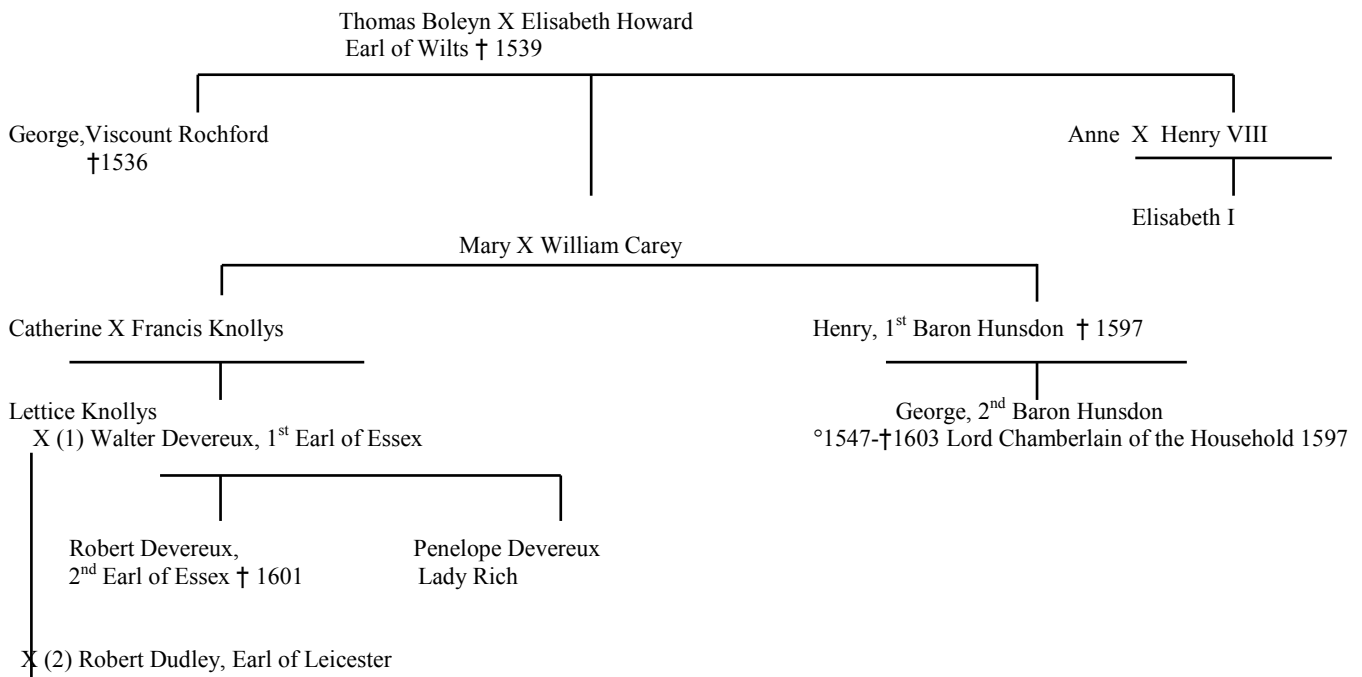
Sir Philip Sidney stierf in de Nederlanden, in de strijd tussen geuzen en Spanjaarden. In zijn rouwstoet bereed een kleine page het grote strijdros van de gesneuvelde held: de page was een musicus in spe en heette Daniel Bachelier. Sir Philip's weduwe Frances sloot later een geheim huwelijk met niemand minder dan Robert Devereux, 2nd Earl of Essex. Elizabeth was hierover zo verstoord, met recht en reden zouden we durven zeggen, dat ze hen een aantal maanden de hort opstuurde, verbannen naar het platteland dus.

Door al dat praten over Sir Philip Sidney komen we terecht bij Dowland's "Syr

Robert Sidney, his Galliard" die aan Sir Philip's broer opgedragen is, de peetvader van zontje Robert Dowland, die naar hem genoemd is. Nog meer voer voor kabbalenthousiasten: John Dowland en Robert Sidney hadden hetzelfde geboorte- en sterfjaar. Als we Sir Robert Sidney's Galliard elders terugvinden onder de titel "The Right Honourable the Lord Viscount Lisle his Galliard" dan is dat geen vergissing: Viscount Lisle was de officiële titel van Robert Sidney die daarbij ook "Lord Chamberlaine to the Queenes most excellent Maiestie" was, maar dat is dan weer "Queen Anne", vrouw van James I en zuster van Christiaan IV van Denemarken. En omdat dat min of meer onze regionen

Daniel Bachelier

Del exelentissimo Musico Jano Dulandi

Nadine Duymelinck Traduction Christine Ballman

Nous connaissons certaines opinions et récits de voyages de Dowland, entre autres par sa correspondance, mais peu d'éléments concrets, comme le nom de la femme ou le nombre de ses enfants nous sont parvenus. Une précieuse indication est fournie dans « Varietie of lute lessons ». Il y signale: « for myself was borne thirty years after Hans Gerle's book was printed ». Comme la « Tabulatur auff die Laudten » paraît en 1533, Dowland serait né en 1563, mais on ne sait rien de plus ni sur son lieu de naissance ni sur sa famille. Par contre, on connaît ses relations, ne fut-ce que par les titres de ses œuvres. Mais ces renseignements peuvent être équivoques. Ainsi, le titre de « King of Denmark's Galliard » s'adresse bien à son protecteur Christian IV de Danemark, mais a été attribué à une œuvre plus ancienne dont il a simplement changé le nom. Le cas de la « Queen Elisabeth's Galliard » est encore plus typique, puisqu'il s'agit d'une œuvre ancienne, écrite pour une autre femme, et qu'il rebaptise après la mort de la reine.

En fait, Dowland entretient un sentiment d'amour-haine avec les deux cours pour lesquelles il travaille : l'anglaise et la danoise. Au Danemark, il est payé plus qu'aucun musicien en Angleterre et pourtant il cherche toujours à s'en éloigner. À peine arrivé en novembre 1598, on le retrouve déjà en Angleterre à l'automne de 1600. Il vient y acheter des instruments et engager des musiciens pour la cour danoise. Ceux-ci ne semblent pas vouloir s'y fixer et n'hésitent pas à fuir en emportant la caisse, comme il ressort d'un document de la cour danoise (1602): « As we have learnt that the

English musicians who ran away have left an instrument and a viola da gamba at Hermandt Rosse in Elsinore, we ask you to appropriate them if they are still there, so that we may have some compensation for the money they ran away with ». En 1602, Dowland est à nouveau en Angleterre où il réside l'année suivante, invoquant toutes les bonnes raisons, jusqu'aux tempêtes en mer, pour ne pas rentrer au Danemark avant 1604. Lors d'un de ses courts séjours, Dowland accompagne le roi Christian IV pour un voyage qui les mène aux confins nordiques du pays. Il était habituel pour les princes danois de visiter les frontières extrêmes de leur pays, mais Christian poussa les choses plus loin et leur voyage les mena en Scandinavie, ils durent compter avec les pirates, les sorcières russes, des températures extrêmes... On ne s'étonnera pas que Dowland n'ait pas aimé les voyages en mer !

Entre-temps, Dowland essayait d'obtenir un poste à la cour d'Angleterre. Mais notre compositeur avait semblé-t-il un tempérament chagrin et beaucoup de dettes au Danemark pour lesquelles il demandait régulièrement des avances. Elisabeth avait également des problèmes d'argent, Dowland coûtait cher et la reine était un peu avare. Ses nombreux favoris, tout à sa dévotion, lui apportaient de l'argent au lieu de lui en coûter. Celui qu'elle aimait surtout était Robert Dudley, Earl of Leicester auquel Dowland, peut-être têtue, ne dédia aucune pièce. On trouve par contre une dédicace à Richard Tarleton, un personnage peu important mais lié tant à Elisabeth qu'à Dudley. Cet ancien gardien de cochons du Shropshire était fou de belles choses et

aimait s'entourer de penseurs et d'artistes. John Stow rapporte dans ses « Annales du règne d'Élisabeth » (1615) qu'un serviteur de Dudley l'engagea pour la cour « where he became the most famous Jester to Queen Elisabeth ». Sir Robert entretenait depuis 1539 une compagnie théâtrale qui prit le nom de « The Earl of Leicester's Men ». Les acteurs, lorsqu'ils étaient sans emploi donnaient souvent des représentations privées ou publiques. La troupe part ainsi en tournée en 1585-86 aux Pays-Bas où Dudley devient gouverneur-général. Ces succès leur rapportaient de meilleurs gages et lorsque la reine veut créer sa propre troupe en 1583, Dudley doit lui céder certains de ses acteurs. C'est ainsi que Tarleton entre dans les « Queen's Players », une position enviable. Malgré cela, il meurt cinq ans plus tard dans la pauvreté et Dowland écrit « Tarleton's Risserrection ». Le dernier favori d'Élisabeth, Robert Devereux, mieux connu sous le nom d'Essex, est un neveu éloigné de la reine. Les avis sur ce personnage sont partagés. Colérique, on le connaît surtout pour sa rébellion et sa décapitation. Mais ses succès militaires, entre autres contre l'armée espagnole, lui valent une grande popularité, on écrit même des ballades à son sujet. Ainsi, lorsqu'il part combattre le rebelle Tyrone en Irlande, Londres chante « London's loathe to depart » — peut-être à rapprocher de l'œuvre de Dowland — et lors de sa décapitation, les « lamentations » ne se comptent pas. Malgré cela, aucune œuvre de Dowland ne lui est dédiée avant la gaillarde de 1604. Si Élisabeth verse de chaudes larmes sur sa mort, nul ne peut nier que leur relation était pour le moins houleuse. Le poème « Can she excuse » illustre bien la situation et certains vont jusqu'à dire que l'auteur en est Essex lui-même. Son secrétaire Henry Wotton ne déclare-t-il pas : « My Lord Essex chose to evaporate his thoughts in a Sonnet (being his common way) to be sung before the Queene ». Cela expliquerait le changement ultérieur de titre de « Can she excuse » en « The Earl of Essex his galliard ». Lady Rich, sœur de Devereux, aurait souhaité se marier avec Lord Mountjoy, mais sur son lit de mort, son père essaie de la marier à Philip Sidney. Ce mariage ne se fera pas et Pénélope Devereux se marie en 1581 avec Lord Rich. Un mariage qui ne sera pas heureux, et Philip Sidney se rend compte trop tard de son erreur. Il chante son amour pour Pénélope dans un poème. On dit aussi que Lady Rich pourrait être la « dark Lady » de Shakespeare. Lady Rich quittera son mari et après son divorce se mariera avec son

amour de jeunesse, Lord Mountjoy, devenu Earl of Devonshire.

Sir Philip Sidney était le parfait courtisan comme le décrit Castiglione, dont le livre paraît traduit en anglais par Sir Thomas Hoby. Celui-ci est le demi-frère du Giles Hoby auquel Dowland dédie une gaillarde. Il écrit également une pavane pour sa femme, la future Lady Elisabeth Russel, née Cook. Elisabeth et ses quatre sœurs avaient reçu une éducation lettrée, leur père étant d'avis que « Sexes as well as soules are equal in capacity ». Une des sœurs, Mildred, deviendra la deuxième femme de Lord Burghley, main droite de la reine Élisabeth et Ann se mariera avec le père de Sir Francis Bacon. Après la mort de Giles Hoby (1566),

Elisabeth se remarie avec Sir John Russel, et c'est sous ce nom que Dowland la mentionne.

Quant à Sir Philip, il se consolera en se mariant avec la fille de Sir Francis Walsingham, espion de la reine, et qui n'a rien à voir avec la pièce du même nom. Celle-ci fait référence au lieu de pèlerinage mondialement connu avant la fermeture des monastères par Henry VIII. Voici un témoignage quelque peu tardif (1765) d'un évêque : « The pilgrimages undertaken on pretence of religion were often productive of affairs of galantry, and led the votaries to no other shrine than Venus ». Toujours est-il que l'image mariale fut brûlée à Chelsea en 1538.

Sidney mourut aux Pays-Bas dans

les combats entre Gueux et Espagnols. Dans son cortège funéraire, un page qui retiendra l'attention du monde musical : Daniel Bacheler. Quant à la veuve de Sidney, France Walsingham, elle se remariera avec ... Robert Devereux, ce qui on l'imagine entraîna le courroux de la reine.

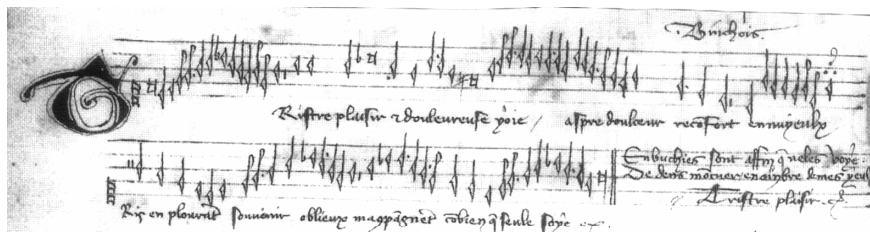
Mais revenons à Dowland et à sa « Sir Robert Sidney's his Galliard » qu'il dédie au frère de Philip, qui n'est autre que le parrain de son fils Robert. Dowland et Sir Robert partagent aussi la même date de naissance et de mort. Et quand nous retrouvons cette gaillarde sous le nom de « The right honourable The Lord Viscount Lisle his Galliard », il ne s'agit pas d'une erreur puisque c'est le titre officiel de Robert Sidney, qui est aussi le « Lord Chamberlain to the Queen's most excellent Maiestie », cette reine Anne étant la sœur de Christian IV de Danemark et la femme de Jacques Ier. Ajoutons que Robert Sidney a été gouverneur de Flessinghe, et a connu aux Pays-Bas un destin plus heureux que son frère.

Walsingham

Supplément musical
Muzikale bijlage

Une fois n'est pas coutume, lors de la journée du luth, nous avons entendu une pièce du 15e siècle. En effet, notre ami Klaus Theis a joué une pièce de Binchois, « Triste plaisir », qu'il a mise en tablature. Il a gardé la plupart des notes des trois voix originales, en allégeant la texture quand nécessaire. Nous vous la proposons ici à la fois en tablature et en notation vocale (fac-similé). Cette pièce de Binchois est extraite de l'important manuscrit conservé à la Bodleian Library d'Oxford : le MS. Canon. Misc. 213. Il s'y trouve au f. 56v. C'est la source unique de « Triste plaisir ». Le texte poétique est d'Alain Chartier. Pour la petite histoire, il semblerait que Jean Regnier ait chanté cette pièce en sortant de prison en 1433. Le tenor en a été emprunté pour une basse danse conservée à Bruxelles dans le Ms 9085 de la Bibliothèque Royale Albert Ier.

Ditmaal iets ongebruikelijks, op de zesde luitdag hoorden we een stuk uit de 15e eeuw. Immers onze vriend Klaus Theis speelde een stuk van Binchois "Triste Plaisir" dat hij zelf geïntavoleerd had. Hij heeft de noten van de drie stemmen grotendeels behouden, met slechts hier en daar een noodzakelijke aanpassing. We stellen het hier aan u voor in tabulatuur en in facsimile de originele vocale versie. Dit stuk van Binchois maakt deel uit van een belangrijk manuscript dat bewaard wordt in de Bodleian bibliotheek in Oxford: het Ms. Canon. Misc.213. Het stuk bevindt zich op f. 56v. Dit is de enige bron van "Triste Plaisir". De poëtische tekst is van Alain Chartier. Volgens een kleine anecdote schijnt het dat Jean Regnier dit stuk zong toen hij in 1433 de gevangenis verliet. De tenor ervan werd gebruikt voor een basse danse die bewaard wordt in het Ms 9085 van de Koninklijke Albert I Bibliotheek.

Triste plaisir

Gilles Binchois

Handwritten musical notation for the piece "Triste plaisir" by Gilles Binchois. The notation is presented in four systems, each consisting of three staves. The first staff of each system contains a treble clef, a 3/4 time signature, and a series of rhythmic flags and stems. The second and third staves contain the vocal line and the lute tablature, respectively. The tablature uses letters 'a', 'b', 'c', 'd', 'e', 'f', 'g' to represent fret positions on the strings. The notation is a facsimile of the original manuscript, showing the original notes and the adapted tablature side-by-side.

C oncerten / concerts

OBERON Consort (met o.a. **Floris De Rijcker**, theorbe):
7 december 2002, 14 u: Opendeurdagen Axel Vervoordt (in de site 'Kanaal' te Wijnegem) - - 3 x in de namiddag
'Lamentatione Jeremiae Prophetae' van Emilio di Cavaleri (S-Ca-Ct-T-B-orgelpos.-v.d.gamba-theorbe)
- 22 december 2002, 14u : **Kerstconcert** i.s.m. Antwerps Kathedraalkoor en 't Kliekske in kerk van Pamel-Roosdaal - -
'Engelse kerstmuziek van de Middeleeuwen tot W. Byrd'
Info: Kevin Voets – Oberon Consort
Marsstraat 23, 2600 Berchem 0485/82.93.17

concerten met **Philippe Malfeyt**:

12/12/02 20u: Lokeren CC progr "**Magic**"
met 4 op 'n rij, Guy Penson, Steve Dujardin en Chris Joris
13/12/02 20u: Strombeek Bever CC **Magic** idem
22/12/02 11u: d'Oude Poort **Kerstprogramma**
Paul Rans Ensemble
10/01/03 20u: St-Gillis Brussel Hallepoort
1) **Philippe Malfeyt & Hannelore Devaere**
Barokduetten luit & harp: Kropffgans, Lauffensteiner
2) **Luthomania**
16/01/03, 20u: Brussel Muziekinstrumentenmuseum (MIM)
Concert op kopieën van verschillende instrumenten in het museum met o.a. **Bernard Zonderman & Philippe Malfeyt**
17/01/03 20u: Lommel CC **Luthomania**
20/02/03 20u: Gent Handelsbeurs
"Pour que les fruits mûrissent cet été" van Karel Goeyvaerts voor oude instrumenten (met o.a. P.Malfeyt)
9/03/03 20u: Charneux (Herve) Chapelle de Monty
"La Pastorella" olv F.De Roos engels programma met o.a. P.Malfeyt (theorbe, aartsluit, cister en gitaar)
12/03/03 12u: Antwerpen, Vlaamse Opera idem
14/03/03 Gent, Vlaamse Opera idem
6/03/03 MIM Brussel idem
25/04/03 20u: Zele Gemeentehuis
Romanesque olv P.Malfeyt: Florentijnse & Spaanse renaissancemuziek
27/04/03 20u: MIM Brussel
Philippe Malfeyt: mandora
Concerto voor mandora en mondtrom van Albrechtsberger

Concerten Oude Muziek Vleeshuis,
Vleeshouwersstraat 40, 2000 Antwerpen

22 december 02, 15u: **Mudéjar** met o.a. ud, vihuela
"A las puertas de Granada"

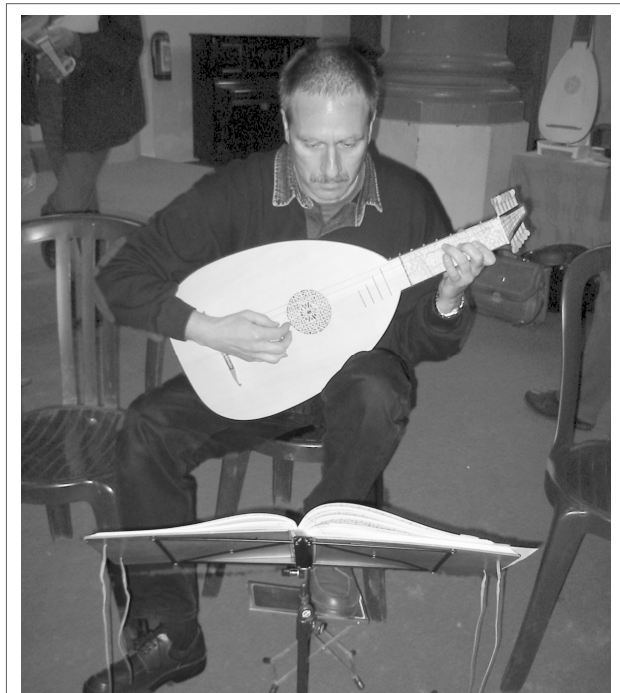
2 maart 2003, 15u: **The Palladian Ensemble**
o.a. theorbe&gitaar
« Con che suavita : Italiaanse 17e eeuw »

16 maart 2003, 15u: **La Reverdie**
« Jacopo da Bologna : madrigalen en caccia's »
EKU-ticketshop tel 03/2138660

Zoekertjes / Petites annonces

Te koop: **7 korige** studieluit, zonder etiket (ca.1960?)
nieuwe snaren, met koffer
*A vendre: luth 7 chœurs d'étude, sans étiquette (ca.1960?)
nouvelles cordes, avec étui*
Prix / prijs: €450 info : tel .02/3954037

Wolfgang Früh: toutes cordes pour luth, aussi Nylgut
laat weten dat u bij hem alle merken snaren kunt bestellen,
ook Nylgut is steeds in voorraad.
Tel & fax 01.42.52.65.82 (France)
E-mail: lepointdaccroche.fruh@wanadoo.fr

Klaus Theis,
maakte de tabulatuur op pagina 9
Auteur de la mise en tabulature de la page 9

Limericks

Why is the neck of the lute bent ?

By **Stewart McCoy**.

I can tell by the look on your face
That you ask why the neck bends at the base
It's not for the strings
or for musical things,
But so it will fit in the case.

There once was a guy called Doug,
Who, when asked, replied with a shrug,
"The pegbox is bent,
'Cos my lute was once lent
To a player quite high on a drug."

If you go and ask Lynda Sayce,
She'll refer you to old Thomas Mace.
His lute, so it's said,
Was damaged in bed
Without its protective case.

If you go to a luthier today,
And ask him. D'you know what he'll say?
"That's how they are made,
If you want to get paid.
It's authentic to build them that way."

When people ask me to explain,
As they do, again and again ...
"Was it hit by the door?"
"Did it fall on the floor?"
"No. I left it outside in the rain."

Yet the truth is quite easy to face,
'Cos it's all just a question of space.
If you're asked, simply say,
"If it wasn't that way,
It would never get into its case."

Wie maakt eens een leuke vlaamse luitlimerick?

Qui se sent inspiré pour nous envoyer un poème
en français ?

*These limericks are the product of the sick and twisted mind
of **Conrad Leviston**.*

<http://yoyo.cc.monash.edu.au/~mongoose/lute.html>

There once was a man who played lute
Who said "I admit it looks cute,
"But it's too soft to hear,
"And to tune takes a year,
"I wish that I'd learned to play flute."

The contents of Campion's airs,
Are surprisingly versatile fair,
If the song's not about,
How god makes you devout,
It concerns some young girl's derriere.

There once was a Dowland named John,
Of Queen Besses Court he was Fond,
When he asked "Wilt thou hire me?",
She replied "I'd desire thee,
"If you'd written but one happy song."*

There once was a Dowland named Bob,
Who wrote a lute book, his first job,
Though the book's titled "Lessons",
The high standard's depressin',
And causes beginners to sob.*

The once was a man named Besard,
A noteworthy, lute playing bard,
But there's one Fantasia,
That's a pain to the ear,
So now we just call him B'Stard.*

Limerick 3: "Semper Dowland, Semper Dolens" which transliterates as "Always Dowland, Always Sad" was a pretty good contemporary description of his work. John Dowland never did get his post in Queen Elizabeth's court, but he was hired by her successor, King James.

Limerick 4: John Dowland's son, Robert was an accomplished lutenist himself and succeeded his father as lutenist to King James. His compositional skill was not as high however, and his first book, "A Varietie of Lute Lessons" is largely a collection grandiose pieces by other lutenists. The book contains some of the best lute music ever written, but although the book contains instructions at the start of the book for beginners on the lute, the pieces are certainly not for beginners.

Limerick 5: I have never heard a piece by Jean Baptiste Besard that I dislike, I just made this limerick for cheap laughs. There are two common pronunciations for Fantasia incidentally. It can either be pronounced the same way as the Disney film or FAN - tuh - The second pronunciation is obviously the one used in this limerick.

Rumeurs de l'Internet

Internet geruchten

Charles Sorel et le luth

Chers amis,

C'est étonnant les références luthistiques que l'on trouve dans le livre de Charles Sorel "L'histoire comique de Francion" (son livre le plus connu). Il a certainement laissé d'autres apports pour le luth dans ses autres écrits. N'étant pas (encore) spécialistes ou amateurs suffisamment éclairés, nous proposons ce beau sujet à des membres du Forum en sachant davantage sur Charles Sorel et le luth. Sinon, d'ici quelques jours ou semaines nous nous ferons un plaisir de vous présenter un petit article. Petit échantillon de la richesse de ces écrits qui nous laisse pantois : " La fin de ce beau discours fut la chanson de : Tant vous allez doux, Guillemette, et celle de : Vous me la gâtez, avec Pimpalo, qu'il chanta à gorge déployée ; "Comme vous le savez, "Tant vous allez doux" (Guillemette) est une belle chanson (d'Abraham) aux paroles aussi lestes que certains écrits de Charles Sorel que l'on retrouve pour deux voix et LUTH dans le PRATUM MUSICUM de M. D. L. XXXIII. (1584) d'Emmanuel Adrianssen. Merci à Lutz Kirchof d'avoir édité un beau CD dédié à Adrianssen dans lequel on retrouve cette pièce. Or le livre de Charles Sorel a été édité pour la première fois en 1623. Cela faisait donc au moins une quarantaine d'années que cette chanson était connue . . . MERVEILLEUX. Maintenant que, comme au jeu de Bridge, mon jeu est laissé en vue de tous, je vais "faire le mort" et vous laisser jouer si vous le voulez (et pouvez bien sûr) bien.

"L'HISTOIRE COMIQUE DE FRANCION en laquelle sont découvertes les plus subtiles finesses et trompeuses inventions tant des hommes que des femmes de toutes sortes et conditions et d'âges. Non moins profitable pour s'en garder, que plaisante à la lecture. " (extrait de LA FAMEUSE EDITION PRINCEPS DE 1623 dont il ne reste qu'un seul exemplaire conservé). Ce texte est fort différent de celui des éditions suivantes ; il est aussi plus savoureux et beaucoup plus libre. Bref, pour luthiste averti. On peut se procurer ce livre à des prix très raisonnables chez divers éditeurs.

Cordialement,

Roger Traversac

Django

Dear lutenists,

A new version of my software, Django 6. 52, is now available for download at <http://www.concentric.net/~Alainv/> . This is the first update of the free demonstration copy since June, and there are many changes and hopefully improvements. The software now supports a small customizable database of instrument definitions, including quite a few of the odd "accords nouveaux". There is also a new feature that attempts

to convert tablature to notation in a choice of formats, and to extract a bass line or a melody. Finally, and although I am sure many bugs remain, a number of problems with the earlier versions were hopefully solved for the better. . . I hope this message will interest some of you and apologize to the others

- Happy playing,

Alain Veylit

Ms 40625

Dear list, because I had difficulties to read the ms 40625 (Krakow, former Berlin library) I copied it into Fronimo and thought it would be a good idea to share this effort with you.

So you'll find the music on

<http://www.lautenist.de/downloads.html>

Best regards,

Thomas Schall

the Bavarian State Library in Munich

www.bsb-muenchen.de is one of the world's biggest and most important resource for academic researches and does hold a lot of lute manuscripts and prints. However the amount of money needed to keep all items in good condition is far beyond their possibilities: in 2001 the library could spend 608 000 Euro for restorations, but 70 000 000 Euro (yes, seventy million) are still needed! They have been offering the possibility of giving a donation for specific books or mss for some time now, which I think is a splendid idea. Dr. Hank, head of the Friends of the BSL, was very enthusiastic when I asked for a list of lute mss and prints which are currently in a bad condition. The library immediately put together a list consisting of important and unique items which also includes the required restorations steps and the money needed. It's now online at <http://www.lautengesellschaft.de/liste.html> If you understand German, you might also be interested in a short introduction at <http://www.lautengesellschaft.de/bedroht.html> You also find two links to donation forms there and some contact information. The official Bavarian adopt-a-book page (German, I'm afraid) is at <http://www.bsb-muenchen.de/foerder/fbuchpat.htm> Thanks for listening PS: Before you ask - Mus. ms. 266 is in good condition, as is Mus. ms. 5362. But maybe you want to rescue Gorzani's "Welltempered Lute"?

Stephan Olbertz

Piece of the month

Dear All,

Now on site at www.luteshop.fsnet.co.uk

As usual, all and any feedback welcome.

Best wishes,

Martin Shepherd

Vatican manuscripts ?

Perhaps of interest to lutenists in the central US, St. Louis University (in St. Louis, MO) has a film archive of the Vatican library. I poked around it a little bit when I was on the faculty there, but didn't really have time to dig into it (that was shortly

before I resigned my position and moved back to Seattle). I came up with some theorbo pieces without much effort, but I'm not at all sure what else might be in there. Now I'm in Seattle, which is a long haul from St. Louis, so I don't have ready access any more. I'm sure the archivists would be more than happy to help. Here's a link: <http://www.slu.edu/libraries/vfl/>
Guy

Hi all,

I tried my hand at writing something for **archlute, mandolino and flute**. The resulting sketch can be heard at <http://cbsr26.ucr.edu/wlkfiles/ELF.html> then click on the Sonate link. I added MP3's of the pieces which can interest some of you as an example of how wavetable output can provide a much better rendition than regular MIDI synthesis.

Ciao tutti, Alain Veylit!

Now at: <http://www.internetlutesociety.com/>

Jane Pickering's Lute Book:

Entabulations and Heringman's notated facsimiles
AVIE RECORDSAV0002 Soloist: **J. Heringman**

contemporary lutemusic

Yes, Toyohiko Satoh and Stefan Lundgren have composed many works for lute. There are also lengthy works for solo Baroque lute by :

- 1) Sylvaine Martin (from Montréal and living in Paris)
- 2) Alain Weber
- 3) Jean-Pierre Vignes
- 4) André Burguete

No. 1 is available from the composer : 01 40 36 22 68

No. 2 has been published by the French Lute Society "Le secret des muses" editions (check on the FLS web site at <http://assoc.wanadoo.fr/soc.fr.luth/index.html>)

Nos. 3 & 4 might be available too from the authors, but I have no email to give. Maybe you can ask through the German and French lute societies.

Best regards, Michel

NEW FEATURES AT THE ILS WEB SITE

=====

People are often asking us "how many people are on this list" or "how many people belong to the ILS" ?

Now, you can get an up-to-the-minute count of our membership and how many people belong to each of our discussion and announcement lists.

As of today:

280 people have joined the Internet Lute Society.

104 members receive 'marketplace' by email.

139 members receive 'lute-news' by email.

105 members receive 'lute-questions' by email.

125 members receive 'cd-releases' by email.

136 members receive 'lute-writings' by email.

43 members receive 'software-reviews' by email.

103 members receive 'web-site-reviews' by email.

101 members receive 'lute-builder-announce' by email.

107 members receive 'lute-discuss' by email.

117 members receive 'ren-lute-discuss' by email.

85 members receive 'baroque-lute-discuss' by email.

59 members receive 'contemporary-lute-discuss' by email.

56 members receive 'lute-builder-discuss' by email.

75 members receive 'society-discuss' by email.

These statistics are always available at:

<http://www.internetlutesociety.com/about.tml>

Another popular question is: "**how do I post** to such-and-such discussion or announcement list?"

We were wondering why some discussions were very busy, while others were graveyards: it turns out the answer is simple.

It has always been possible to send email to groupname@internetlutesociety.com but many people didn't realize that, and this was why some lists were so quiet. Now, we've added interactive forms for reading and posting to every list we run. Click on any forum name at <http://www.internetlutesociety.com/forums.tml> to see the new pages.

Also, on each page we now give you the exact membership total, so when you're writing, you know how many people will receive your message (it's a suprisingly large group!).

<http://www.internetlutesociety.com/forums.tml>

Finally, we're constantly being asked to promote **Lute events** across the globe. So, we've created a new announcement list called "Lute calendar".

If you're interested in learning about Lute Events, or have a Lute Event to publicize, please visit:

<http://www.internetlutesociety.com/calendar.tml>

Chord charts

I ran into this problem of there not being any chord charts for the lute, especially when I wanted to play common grounds from staff notation. At a previous lute seminar in 1993, Paul O'Dette handed out a page with many common grounds (Romanesca, Folia, etc). I made a scan of this handout (from my then lute teacher) -- here it is: <http://redmood.com/files/odette1.gif> To help me learn these grounds, my teacher at the time wrote out a bunch of common chords and their variations. I have a scan of that document here, in case some beginning students find it useful:

http://redmood.com/files/most_significant_chords.gif john

Our website <http://users.belgacom.net/lute>

Bracht u al een bezoekje aan onze website ?

Onze website kreeg tot nu toe 3737 bezoekers: vanuit België zelf zijn er dat 22.9%, Frankrijk 16%, USA 10%, en dan schommelend tussen de 5% en 2,2% Canada, Nederland, Duitsland, Japan, Engeland en Italië.

Luitdag 2002 / Journée du Luth 2002

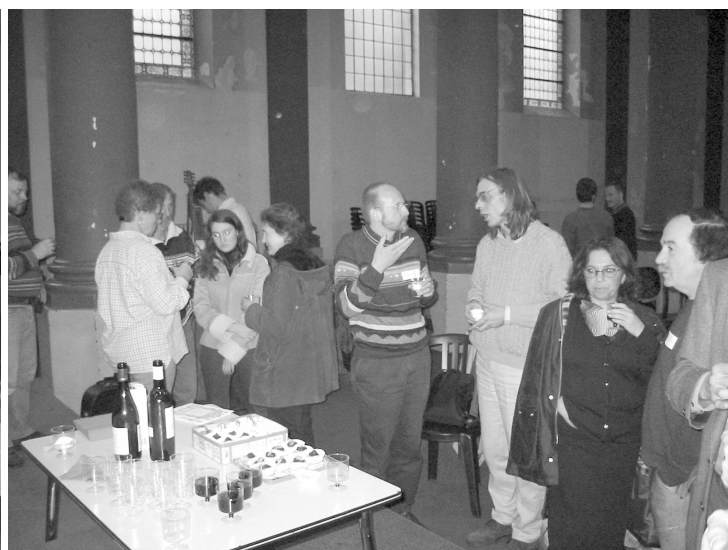
2de lezing Chistine Ballman / 2ième conférence

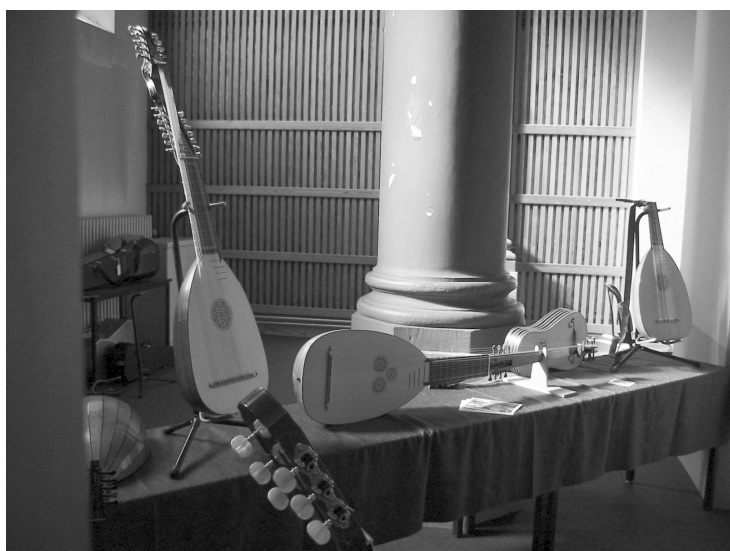
Ensemblespel / musique d'ensemble

Lunch

Verre de l'amitié / afscheidsdrink

Le coin des luthiers / hoek van de luitbouwers

C ompositiewedstrijd NLV

Met het 20 jarig bestaan van de Nederlandse Luitvereniging in zicht organiseert deze een compositiewedstrijd voor renaissanceluit.

Inzendingen voor 15 januari 2003.

meer info bij :

Hans Levelt

T.van Berkhoutlaan 29

2111 ZB Aerdenhout

tel 00 31 (0)23 5240167

e-mail:levelt.maigret@planet.nl

De winnaar krijgt een exemplaar van de "van den Hove" uitgave die in de loop van 2003 verschijnt.

C oncours de composition NLV

A l'occasion de son 20° anniversaire, l'association de luth néerlandaise organise un concours de composition pour luth renaissance. Les travaux sont à envoyer avant le 15 janvier 2003. Vous trouverez tous les renseignements auprès de l'association :

Hans Levelt

T.van Berkhoutlaan 29

2111 ZB Aerdenhout

tel 00 31 (0)23 5240167

e-mail:levelt.maigret@planet.nl

Le gagnant recevra un exemplaire de l'édition "van den Hove" qui paraîtra dans le courant de 2003.

V an de redactie:

Wij zijn nog steeds op zoek naar interessante artikels, aankondigingen van concerten. Na 5 jaar vrijwilligerswerk van de "stichters" zoeken we nieuwe bestuursleden, vooral van Vlaamse kant zou er best wat versterking mogen komen. Voelt u zich geroepen? Onze volgende vergadering is op zondag 26 januari in Limelette (buurt van Walibi) om 15u. Meer info 03 / 289 01 19 (Greet).

C d's & Editions

Barto, Weiss 5 Naxos: 8.554833

1. Sonata 38 in C-major

2. Tombeau sur la mort de M. Cajetan Baron d'Hartig

3. Sonata 43 in A minor

Playing time: 68:20

François Bonnet: Dowland

CD:15 € + port

Alle werken van het Luitdag-concert

Toutes les oeuvres du concert.

A commander à l'adresse / Besteladres:

55 rue Etienne Dolet, F-45000 Orléans France.

Oscar Chilesotti: Da Un Codice del Cinquecento.

Transcriptions for lute or guitar, From a 16th-century Lute Manuscript.

Introduced by Stefano Toffolo. Edited by Matanya Ophee.

(Italian-English bi-lingual text) 96 pp.,

Presser Order number 494-02551 (LUTE-4)

<http://www.orphee.com/Lute/codice.html>

Matanya Ophee Editions Orphe'e, Inc.,

1240 Clubview Blvd. N.

Columbus, OH 43235-1226

<mailto:m.ophee@orphee.com>

<http://www.orphee.com>

Oproep : gelieve uw bijdrage voor 2003 te storten,

- **20,00 EUR (België) of**
- **25,00 EUR (Buitenland) of**
- **10,00 EUR (student)**

op rekening 310-1293656-53 van

De Belgische Luitacademie,

Clos des Pinsons 31,

B-1342 Limelette

Appel : C'est le moment de payer votre cotisation pour 2003. Veuillez verser

- **20,00 EUR (Belgique) ou**
- **25,00 EUR (étranger) ou**
- **10,00 EUR (étudiant)**

sur le compte 310-1293656-53

de l'Académie belge du Luth,

Clos des Pinsons 31,

B-1342-Limelette